

№ 20. 1948-წ.
ბაგოცემის წელი XXV
ფასი 2 მან.

ნიანბი

თბილისი
ბაგოცემის
„კომუნისტი“

ჩვენი დიდი აღტაცება,
ჩვენი ვაჟა, ჩვენი ტაში,
ვინც გაზრდილა ბრძოლების და
მშენებლობის ქარიშხალში.
ჩვენი ქვეყნის სიამავე
და თაობა, გმირთა-გმირი,
სახელოვან ბრძოლის ფრონტზე
სულ წინ მიდის კომკავშირი!

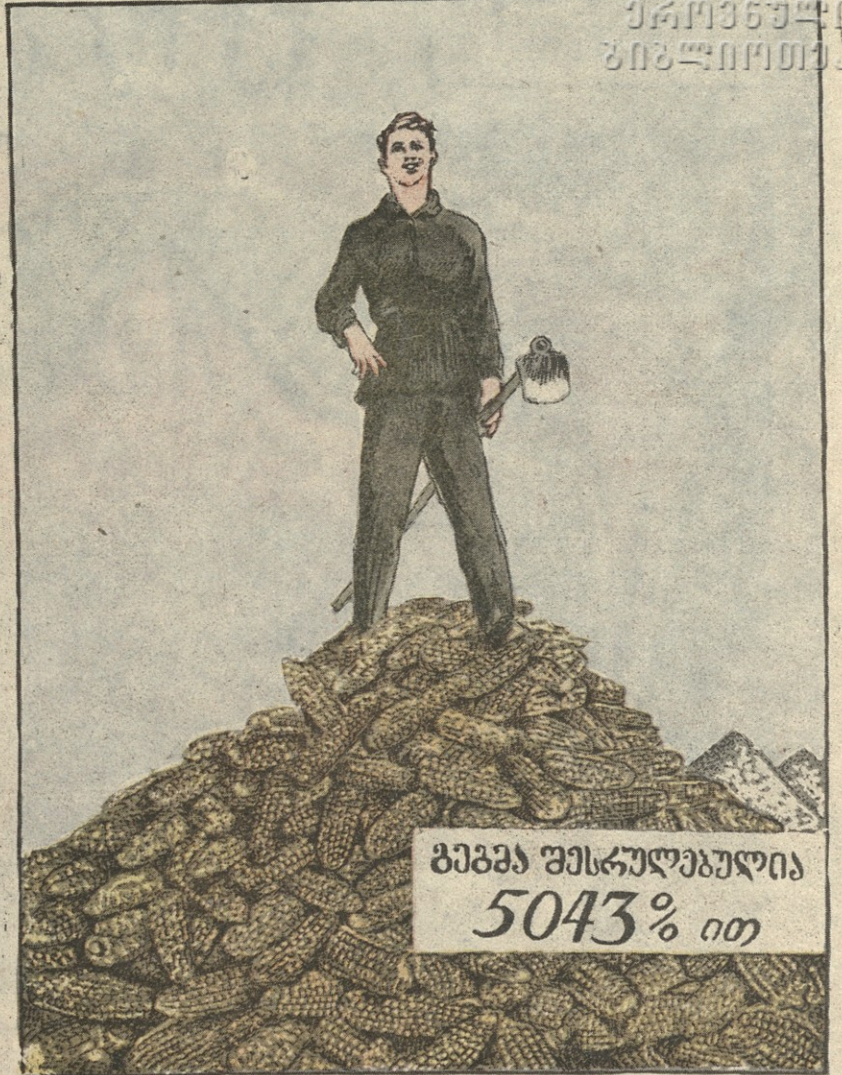
7/21 8
5
245

წიგნი
სტალინი

ნან. გ. თამაშვილისა

Обязательный экземпляр

ქართული
ბიზნისი

ორი მწვერვალის დაპყრობა

კომკავშირული საზიგო

განა ელვება—ცას რომ ჰკვეთს მეწამულ ფრთების ტკრციალით? ეს კომკავშირის დროშების ზღვა ღელავს მზიურ შრიალით, ეს გამარჯვების მარშია, მათაა შემძრავი გუგუნით, წინ რომ მოუძღვის მათ რაზმებს, ვინც სძლია შავი უკუნი! ზეიმის დღეა, იმღერის, ხალისით უცემს გულია: მას ოცდაათი მწვერვალი ყოყინით გადაუვლია. განა ერთხელ ჰყავს ნაცადი პარტიას თავისი გაზრდილი? როცა სამშობლოს მოადგა დიდ განსაცდელთა აჩრდილი, როცა ჩვენს მიწას დაადგეს ქუსლი მტაცებელ ურდოთა, როცა მტერს ჩვენი ოჯახის აწიოკება უნდოდა, აღსდგა დევგმირი თაობა კომკავშირული მოდგმისა, და სახელოვან მამებთან ერთად დუშმანი მოსრისა! აღსდგა სამშობლოს დამცველი და თოფ-ზარბაზნის გრიალში

უბრწყინვალესი ფურცლები ჩასწერა ისტორიაში! და როცა ნაცრად და ფერფლად ვაქციეთ ურდო ყაჩაღთა, როს მშვიდობიან შენების ფერხული ისევ გაჩაღდა, კვლავ მოწინავე რიგებში დგას ახალგაზრდა გვარდია, კვლავ მხარში უდგას—ვით პირმშო აღმზრდელ, მშენებელ პარტიას! განა გმირობა მარტოდგნ ბრძოლაში მოიხვეჭება? აქაც გმირია ნამდვილი-ვაჯაკი ფოლაღბეჭება! აქაც ახალი დიდებით შემოსა დაუზრახველი თავისი მამაცობა და კომკავშირული სახელი! და ეხლა, როცა ზეიმობს ის თავის დავაჯაკებებს, ჩვენც სიხარულით ვუერთებთ მის გუგუნს—ჩვენს აღტაცებას! დიდებამ გმირულ კომკავშირს, დიად გზის გადამლახველსა, დიდება იმის გამომზრდელ დიდი ბელადის სახელსა!

შარსადანი

უსხო დაეხევი უსხოთიდან

ლონდონი: ლონდონში, კონსერვატორთა პარტიის ყრილობაზე მშვიდობისმოყვარე სიტუაციის წარმოქმნის დროს, უინსტონ ჩერჩილს სიბერის ისტერია დაემართა და ყეფა დაიწყო. სასწრაფო დახმარების კარგით ჩერჩილი გადაიყვანეს ქსენონში, სადაც მას დღევანდლამდე ვერც ერთმა წამალმა ვერ უშველა. ექიმების დასკვნით, ეს პათივმოსილი სახელმწიფო გვაში ყეფას არ შესწვეტს ხანამ მას ატომის პრეპარატს არ შეუშხაბუნებენ.

ატიმნი: ათენში ზარზეიმით შეხვდნენ მარშალს ჩასვლას, რომელიც სახერძეთში მოგზაურობს, რათა საკუთარი, გამოსათხრელი თვალთნახის თავისი გეგმის ჩაფუშვა დემოკრატიული არმიის მიერ.

მარშალის პათივსაცემად ათენის ქუჩებში დამატებით აღმართეს მის მიერ სოფულისის მთავრობისათვის საჩუქრად ჩამოტანილი სახრიობელები.

პარიზი: საფრანგეთის მთავრობამ გაფიცულ მალაროელებთან მშვიდობიანი მოლაპარაკება დაიწყო ზარბაზნებით, ტყვიამურქვევებიდა და ტანკებით, მაგრამ მალაროელებმა მიუღებლად ჩახთვადეს მთავრობის მშვიდობისმოყვარე ლონისძიებანი და ცარიელი ხელებით იფრინეს მათთვის საყვარულის გამოსაცხადებლად შესუული არმიები.

მთავრობას განზრახული აქვს განაგრძოს გაფიცულებთან მშვიდობიანი მოლაპარაკება — ტრუმენისა და მარშალის მიერ გამოგზავნილი ახალი სისტემის ნაღმსატურცნებითა და თვითმფრინავებით.

უნდა გენახათ როგორ ვაჯავრებდი ჩემს მეორენახევარს, როცა ჩაის კრეფაში ჩემმა კომკავშირელმა ქალიშვილმა აჯობა.

— ამდენი ხნის გამოცდილი ოსტატი ხარ, ჩვენს რაიონში მუდამ მოწინავე იყავი და ახლა რა დაგემართა მეთქი. არა, სიმართლე გითხრათ, გულში კი მიხაროდა, რომ ჩემი გოგონა მთელს რაიონში ცნობილი გახდა, მაგრამ მინდოდა მეუღლე წამეჩეხებინა. — იმ დღესაც მოვესწრები, რომ შენი მჯობნიც მოიძებნოსო, — მომძახებდა ცოლი.

ეს ყველაფერი კარგი, მაგრამ სიმინდის უხვად მოყვანაში თუ ჩვენს რაიონში ვინმე მაჯობებდა, — ეს კი აღარ მეგონა. პირდაპირ მეუღლის საყვედური ამიხდა!

იმ ქალიშვილზე უფროსი ბიჭი მყავს, ისიც კომკავშირელია.

ერთ დღეს ასე გამომიცხადა:

— მამაჩემო! ხომ იცი როგორ მიხარია, რომ სიმინდის და ხილის უხვი მოსავლის ოსტატი ხარ. ხომ იცი არა მშურს შენი წარმატება, ხომ იცი როგორ მახარებს შენი სოციალისტური შრომის გმირობა და ჩვენი სოფლები მიჩურინელს რომ გეძახიან; მაგრამ საწყენად არ მიიღო და უნდა შეგეჯობროო... ასე მითხრა: ერთ კარგ ქეიფზე დავნაძლევედეთ, თუ შენ წარსულში თვითეულ ჰექტარზე ოთხმოცი ცენტრერი სიმინდი მიიღე, მე თითო ჰექტარიდან — ოთხმოცდაათს მივიღებო!

სიმართლე გითხრათ, პირველად გამეცინა. არა, კი არ მწყენია; მიხაროდა რომ შვილი მეჯობებოდა, მინდოდა შეიღს გაემარჯვნა, მაგრამ არც მე მინდოდა ჩამოვრჩენოდი. ჰო და შეუდგა ჩემი ბიჭი სანაძლეოს შესრულებას. სინდისს გეფიცებით, იმისი მოყვანილი სიმინდის ტაროები მეტრობით გაიზომებოდა. ისეთი ყანა ჰქონდა, ავ თვალს არ ენახებოდა. არა, არც ჩემი ნაკვეთი იყო მაინც და მაინც ნაკლები.

ამ შემოდგომაზე ქალაქიდან სტუმრები გვეწვავდნენ. ბიჭმა მითხრა: სტუმრებს ჭკინტი სიმინდი უნდა ვაჭამოთო. მე ვუპასუხე: სტუმრები შენია, მოუტეხე და რამდენიც გინდა იმდენი აჭამე მეთქი! არ იფიქროთ, რომ სტუმრებისთვის მენანებოდა, მაგრამ უნდა გამოგიტყდეთ, რომ ვწიშობდი; არ მინდოდა ჩემს ყანას დაკლებოდა. სათვალავი ასეა: ერთი ცენტრერიც რომ დაგაკლდეს, შეიძლება შერცხვე კიდევ. ჰო და ჩემმა შვილმა ორ ფუთამდე სიმინდი მაინც მოუხარა სტუმრებს, თვითონაც სჭამა, ჩვენც ვჭამეთ, მაგრამ როდესაც ყანა მოგტეხეთ და სიმინდი ავწყვეთ, აკი ჩამივარდა კოვზი ნაცარში! ოთხმოცდაათი კი არა, ჰექტარზე ოთხმოცდაათეექვსმეტი ცენტრერი მოუწია. მივვარდი ჩემს სიმინდს და მოუთმენლად დაუფუყე აწყვა. რას ამბობთ! შევრცხვი ამოდენა კაცი! ერთ მარცვალსაც კი სათვალავში ვაგდებდი, მაგრამ თქვენც არ მომიკვდეთ! ჰექტარიდან ოთხმოცდახუთ ცენტრერზე მეტი ვერ მივიღე. გაგშრი ქაცი. იქვე მდგომმა ოჯახობამ ხმამაღლა გადაიხარხარა და მომძახა:

— ახლა რაღას იტყვი! აგიხდა ჩემი ნათქვამი?!

— ქეიფი შენზეა მამაჩემო! წაგებული ხარ! — მომძახა გამარჯვებულმა.

— ის ურჩევნია მამულსა, რომ შვილი სჯობდეს მამასა მეთქი, — წამოვიძახე და იქვე მდგარ მომლიმარ ჩემს ვაჟს სიხარულით მამაშვილურად გადავებვიე.

ახლა ასე გადავწყვიტე: ვაისად, ყურძნის მოსავლის აღებაში უნდა შევეჯობო და რასაც ახლა, ამ წაგებულ ქეიფში ღვინოს დაეხარჯავ, — იმას მომავალ წელს ჩემი შვილის მიერ ზედმეტად მოყვანილ ღვინოთ ავინაზღაურებ.

კ. გელათელი

— ეს რა ხამოცფურცლიანი რვეულები დაგვირიგებს?!
— რად გიკვირს! თუ ვაგულისხმებთ, რომ შელანი შეეკვებ ფურცელზე აბანს, ეს რვეულები ათფურცლიანია.

ღოღაის სამულოგალოში

ლიპლომატების „ხელშეხებალოა“ ნიუ-იორკში

ნიუ-იორკის პოლიციას აცნობეს, რომ მეშვიდე რაიონის ავენიუში ვილაც გაძარცვეს. პოლიციელები შემთხვევის ადგილზე სასწრაფოდ გამოცხადდნენ მანქანებით. ტროტუარზე ორ შავკანიანს წააწყდნენ. ბევრ გამოძიებას აღარ შეუდგნენ, მისცვიდნენ, წააქციეს და სცემეს. ნაცემი ზანგები პოლიციაში მიიყვანეს და მხოლოდ იქ გასინჯეს მათი საბუთები. ნაცემთაგან ერთი გენერალური კონსული აღმოჩნდა, ხოლო მეორე — სამხედრო ატაშე დომინიკის რესპუბლიკისა.

ხელშეხებლობის პრინციპის დარღვევაზე დომინიკის რესპუბლიკის დიპლომატები პრეტენზიას ვერ განაცხადებენ, რადგან მათ ხელით მართლაც არ შეხებიან... მათ მხოლოდ რეზინის ჯოხებით სცემეს.

ჰარამხანის ქოვავნი

ბრიტანეთის კოლონიების სამინისტროში საჩივარი შევიდა კამერუნის ერთ-ერთი ტომის მეფის აღვირხსნილობაზე. მომჩივნები აღნიშნავენ, რომ მეფეს 600 ცოლი ჰყავს და რომ მას კიდევ მოჰყავს ძალით მცირეწლოვანი გოგონები თავის მრავალრიცხოვან ჰარამხანაში.

კოლონიების ლეიბორისტმა მინისტრმა კრიზ-ჯონსმა თავი გამოიღო გარყვნილი მეფის დასაცავად. მან განაცხადა: „ფაქტები მომჩივნებმა მეტად გააზვიადეს, მეფეს მხოლოდ 110 ცოლი ჰყავს თავის ჰარამხანაში და მათ შორის მხოლოდ ერთი ცოლია მცირეწლოვანი“.

ს ი ტ ყ ვ ა

მწერითი შემოგვდა ცინხალი დილა. ბერეკანსკენ დაჰყვა ბილკს.

შემოდგომის ქარი ნელა ურბევდა პახუს ვაცრეცილებს. როცა დაბლობში ჩაეფდა, მზის ოქროსფერ სხივებზე კვეთი დაინახა ქალიშვილის მიერ დილადრიან მოტეხილი ტახს ზეგები.

— დაბე, დღესაც გამომსწრო ვანაში, — თქვა აღტი და ჩაილინა.

უცებ გადაჭრილ მუხასთან ცოლი წამოეწია:

— მოიცა, უფრო მივდე, — მერე ზნას დაუწია, — რას სიმღერაა. ნიღელი მახრობს. — წარბები შეიკრა ვაიანემ, — ს ჩვენი მაყვალა შემართალი წამოვდა, წამოვიდა, მთელი ღამეაფდა, გამთენიისას სიზმარში სამწერე გაიმეორა: სიტყვა მიე დღეა მისი შესრულების წუთი რომ არ გამართლდეს, რაღა მესება!..

— ჩუმად, — გააშმა ბერეკანმა, მიხედ-მოხიდა დასოფელულმა გაავარძელა, — ეგ, რა მიხატარი, ნუთუ ჩემი მა ვისზე ატორილია!

— ჰო, მაშ! სიტყვა თვითონ მიუცია!..

— სიტყვა მიუცია? ნეტავ ვიკლდე ვინ არის! — ჩისღა პახუსი.

— უი, მომიკვდეს თავი, გოგოზე უფრო მე მიკვდები, — და ვაიანის ტრუი უკანკალდა, თვალბუმში ცრემლი ბოკასის კალთა მიიშველა.

— ხომ ვაგვიანია: ექვს ბგერი თვალს აქვსო, ნუ და, ვე-ღაღერს გაგივბ... შეეცუბ... — დამშვიდა პახუსმა ცოლწამ-მეყრელი გამორდა.

ათი წუთის შემდეგ ვაიანე ბატებს ქაქანით მიერდა შინსკენ, ბერეკანე შვილთან ერთად ვანაში მუშაობდა. და ღუკობდა, რომ მაყვალა ხანდახან მუტისმეტად ღლედა, სიკულ-ში ვაგელო: რა ვუყოთ, ახალგაზრდაა, ასე იცის სიყვარული და თავის დასამშვიდებლად წარსული გაისვენა, სიზამტისი... —

როცა ტარებები სავსე უკანასკნელი გილედი დასე ვაიანეც იქ იყო, ქმარი გვერდით გაიხმა, მუჯღუნები ჰქა დაუქსა: — რა ჰქენი, ვერაფერი შეიტყე?

პახუსმა ჯერ პახუსი არ ვასცა, გაისურვა, ბოლოს ღებულმა წაიღულენა:

— ვი სირცხვილი, რომ სიტყვა ვერ გამართლდება და ჩემი უკრთი ვაგვიანებ, დღეავცო, გენისს!... ვაიანეს ისე ცრემლი მოაწვა.

...

მიერას მართალ შეუქე, კალთზე გარკვევით ჩანებ, ბარკაინი ტარებების ზეგები, კოლმურჩინთა მიმოღმარო... — შეგლო ასეთი უნდა, თქვა და შესასრულა... კოლ-მურჩინობის კანტორიდან გამოსულმა თავმჯდომარემ, პახუსზე პახუსი თითქოს ქიწკრებით დასუსხესო, გაავრეოლა. შეიბნე-და, მაყვალის თვლი ვეღარ მოკრა.

— სიტყვის პატრონია, ნამდვილი კომპაგმირელი... პახუსი და დიტიკეტილი მეზობელი.

ვაიანეს მუხლები მოეცია, პახუსი ვაფთხებულ-ღებულა თავით პახუსი რაღაც გაურკვეველის მოლოცვაში გაჩნდა და თავმჯდომარეს მიმეტყობდა: სწორედ ამ დროს უკან ვანაში მაყვალა წყარალა ხმა: — კლავო სიტყვის ვიღვები, რომ ვაისათ უფრო ვე-ღა მუშაო...

ბერეკანე თითქო ძილსკან განიერკვა, სახეზე შეგვიფე-რა და ვაბაიებულმა ვაიანესკენ იბრუნა პირი:

— ვაგვიან, მიხედი ახლა!

— კომპაგმირელის სიტყვა — სიტყვა! — შესძიბა და მაყვალს ხელი მერად ჩაშორია. — მაყვალმა სიტყვა და შესარულა კიდევ: მთელ რაიონში ყველაზე დიდ აილო და ვაგასახლა.

სამოსი წალი

უკვე სამოცი წელია ტკბილი სიმღერით მოვდივარ, ურბით მოვდივარ, მაშ რა ვქნა, ხელცარიელი როდი ვარ.

დაწერილ-ვამოკეთებულ ლექსებს, მოთხრობებს, პიესას ვინ დასთვლის... განა ამდენ ხანს კალამი უქმად მიღვსავს?!

ზოგიერთს, როგორც ვაგივამ, სალაპარაკო მიეცა, კლასიკოსების წყალობით გამადიდებლარა პიესამ.

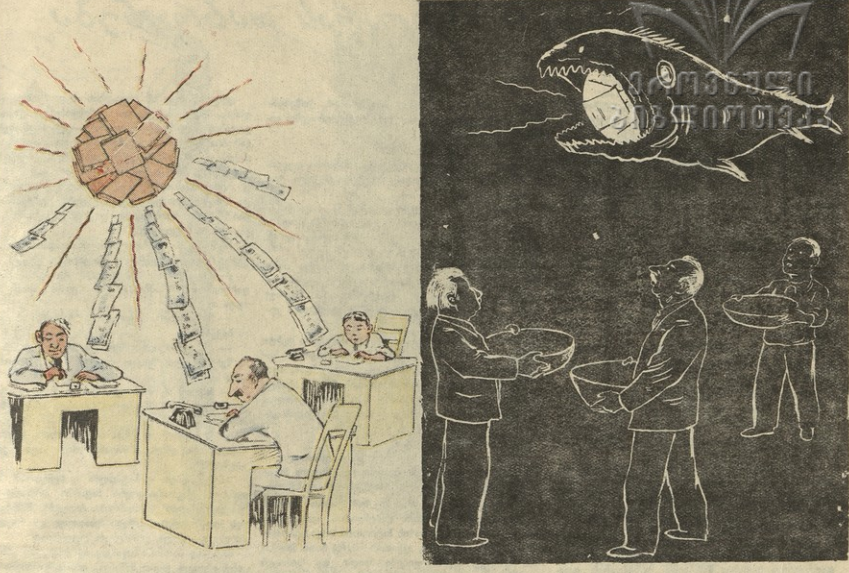
თუ მართლა ვამოკეთებ ასე ადვილი საშუა, თქვენც აქ ხართ, კლასიკოსების რომანტიკი ხომ აქვია.

სამოცი წელი ამ ურბით ტკბილი დღებით მოვდივარ. ურბით ვირბინა... სხვადასხვა ხელცარიელი როდი ვარ.

ბუნდურ დღე-სამშობლოს სულითა და გულით ვემდებო. ხარბით ვამიწვია შემოქმედების უღელი.

ლიბრეტოც ვინაჯ... ვინ იცის რაღა არა მაქვს ნაცალი... და რუსთაველის თეატრს ხომ მე დავადვენე ლაზაით.

სულ მართალი ხარ. შეწინააღმდეგებელი შენი სიმღერის კეთლისა, „ნინავიტ“, ჩვენი მგისნო, სამოცი წელს გულით გილოცავს.

ცნობილია, რომ მზე არის ის წყარო, რომლისგანაც სინათლეს ღებულობენ მთიანე, დღედაიწუ და ზოგიერთი სხვა პლანეტა.

სინათლის ასეთ წყაროს ჩვენი გამოცემლობებისათვის წარმოადგენს „საქურენი“. როცა „საქურენი“ კარგად აქვს მოწყობილი წიგნის ვაჭრობისა და ვაგერელების საქმი, მაშინ იგი უხვად აძლევს სინათლეს (ანუ ფულს) წიგნის ჩამბარებულ გამოცემლობებს (ნახ. 1).

„საქურენისაგან“ მოფენილი შუქი ვრცელდება ჩვენს გამოცემლობებზე და მკაყოფილ ღიმობად აისახება წიგნების ავტორთა სახეებზე, რადგან კუთვნილი პონორარი, ანუ იგივე „საქურენის“ სხივი, ღრუბე ადევნებს დანიშნულების ადგილს.

ვარამ ეს იყო ეპოხა ავტორთა სიკმაყვისა. მას შემდეგ სინათლის მომფენ პლანეტაზე მოხდა დიდი ატმოსფერული ცვლილებანი, რამაც თავის მხრივ გამოიწვია ცვლილებანი ავტორთა განწყობი-ლებასა და ჯიბის მდგომარეობაში. პირველად ამოვარდა ქარი მფანტავი და შექმნილი, რომეშოც „საქურენის“ შუქი მანიაე-მო(ა)ნივია და დღინიით გამოცემლობათა და ავტორთათვის უნათლო ქნა სხივმომფენი მნათობი.

მოხივე ქარის ჩაღვობის (ანუ ჩაღვობის) შემდეგ მნათობს ვაღაფარა კულიანი ვარკველავი ეფე-შა-თეგვა, რომელმაც მთლად დაბნელა „საქურენი“ შერჩენილი მცირედ მართობარე შექეც (ნახ. 2). ამას მოჰყვა „საქურენის“ შექეცთან დამოკიდებული მცირე მნათობების, ანუ გამოცემლობებისა და შეუარაფებელი თვითონ შეუშნეველ „სახედაგვასა“, „სახედაგვას“ და „სამლოცავში“ მორიალი უთვალავი ავტორების დაბნელება, ანუ უფულოლ დარჩენა.

მახ-თუმნის ომსერეავტორის დამკვირვებელ-სტრონომოთა აზრით, თუ დაბნელება ნორმალურად განეითარდა, იგი ვაგერელებმა ვაგახუზულამდე, ან გამოცემლობათა და ავტორთა სრულს ვაჭრობამდე.

ქაბუნდარას ქაბუნებზე

ქართული
ენის ინსტიტუტი

მოზაბეული ენა ჰქონდა დახუნდარას. ყველაფერს სძრავდა, თავს ღაფს ასხამდა, რასაც კოლექტივი აკეთებდა. სიძულვილმა ისე დააბრმავა, ავსა და კარგს ვეღარ არჩევდა. საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების ხუთი წლისთავზე სოფელ ზემოციხეს ელექტრონის სინათლე გაუყვანეს.

— ეს რა კაი საქმე გაგვიკეთეს იმ ოჯახაშენებულებმა! — უთხრა გახარებულმა მექიმე — ბეოლის ფოთლის მოსაკრფელად მოსულ დახუნდარას.

— რაღა კაი, ჩემო ძმაო, ერთი მეწველი თხა მყავდა და ისიც მგელმა შემიკამა!

— სად შენი თხა და სად ეს ელექტრონი, კაცო, რას მეუბნები! — შეიკვირა მექიმე.

— რას გეუბნები და ქართულს! აბა რა ჩვენი საქმეა, დღესავით რომ გაუნათებიათ ეს ჩარგვები. თხამ დაღამება ვერ გაიგო, ბატონო... დარჩა გარეთ და ქე შეჭამა მგელმა...

ჩვენი სოფლის კებში წყალი სასმელად უვარავისი იყო. მუცლის ბერვა იცოდა. ასე ამბობდნენ, ჩიყვსაც აჩენსო.

კოლმეურნეებმა კატისწვერადაც წყაროს წყალი გამოიყვანეს. ბევრი იშრომეს, ხარჯიც დიდი გასწიეს. სამაგიეროდ მკვდარს გააცოცხლებდა, ეხლა ისეთი ცივი და გემრიელი კოდის წყალი ჰქონდა სოფელს.

— შენ რა გინარია, შე საწყალო, — დასცინოდა დახუნდარა ერემოს მოჯამაგირეს: — წყალი იმას მოწვეურდება, ვინც ყოველდღე შემწვარსა და მოხრაკულებს მიირთმევს! შენ რა მოგაწყურებს, შე უბედურო, დილიდან საღამომდე ჯიჯილაყას ხეტოჯა...

წელს ისევ კრძო მეურნე გახდა. სატურიაში ხუთი ქვევა ურწყავი ყანა დათესა, სიმინდი კარგად დაორყურდა, თამამად წამოვიდა, დახუნდარას დღედღე მარგვლა უნდა დაეწყო, მაგრამ იმერეთის ახირებულმა ამინდმა ყველი ერთბაშად გამოსჭრა.

ქვემო-იმერეთში ზოგჯერ წელიწადში ორასი დღე წვიმიანია. წყალში აცურებული ყანები ლაგება, მწიფობაში შესულ ხილს მატლი უჩნდება, იმ წელიწადს დაწურული ღვინო მალე გაგაღდება და ამყავდება.

ხე რომ ხეა — იმასაც ცეცხლი აღარ ეკიდება.

ყველგან და ყველაფერში ნესტი და წყალი ჩადგება. ზოგჯერ კიდევ მთელი ზაფხული ისე გაივლის, მიწას ერთი პირის გასველება ცვარი ენატრება.

გვალვისაგან აფუხფუხებულ, ბუჭადქვეულ მიწაზე მწვანეს ვერაფერს დაინახავს კაცი. დაბორიალობს ამ გატუსულ მინდორზე ფერდებჩაფარდნილი საქონელი, ბუძგსა და ნარ-ეკალს ხრავს, ნესტოებსა და ცხვირზე სისწლი დასდის.

წლებანდელი ზაფხული ასეთი იყო.

ურწყავ მიწებზე სათესლე სიმინდიც აღარ მოვიდა. დაგვალულმა სიმინდმა ადრე ამოიყარა ხაშარი, ადრე ჩატაროვდა და შემოდგომაზე დახუნდარამ შინ მხოლოდ ორი ურემი ჩალა მიიტანა. სამაგიეროდ „ჩვენი ვარსკვლავის“ ყანებს მწვანედ გაუდიოდა ღაღანი. ზოგან სიმინდი ისე ლიტაოვ აყრილიყო, ტაროს მოსატენად ვეღარ სწვდებოდნენ.

მისწყდა ვენახებში სავსე გოდრების კრიჭინი და სიცილ-კისკისი. აღარ იხმის ტაროს ტკაცანი, სახსლავების ჩახა-ჩუხი.

უკანასკნელად გაიჭრიალა ფარდიანმა ურემმა. ამოვიდნენ საწნახელიდან ყურძნის მწურავებიც.

რთველი მოთავდა. მხოლოდ აჭა-იქ, ყანებში, მწყემსი ბიჭები დაეხეტებოდნენ და ნაკერალს აგროვებენ.

ქუთაისში სავაჭროდ წასული ზემოციხელები ახალ

დაღამებულში შინ ხარხოვად ბრუნდებიან, კიშკრებთან აუივლებულ ბავშვებს საჩუქრებს ურიგებენ და გულსასვედ ილიმებიან...

ბედნიერი თვე იყო.

ცოტა იყო თუ ბევრი, ქვევრებში მაკარი დულდა და ფარალალა ბელლებიდან კბილებდაკრეკილი ტარო იკვრიტებოდა.

მხოლოდ კრძო გლეხები დადიოდნენ თავჩაქინდრულნი, — დიღურ სამუშაოს ეძებდნენ ცხენის-წყალზე, ხე-ტყის საწარმოებში. ზოგიც პარშენა-მოიჯარადრეს მიჰყვებოდა გელათის ქვის სამტენლოზე.

დახუნდარას წელი სწყდებოდა ჩაქუჩისა და ბირდაბირის ხსენებაზე. „მე ჩასიძების მეტი ვერაფერი მიშველისო“ ამბობდა იგი... სოფელში დარჩა და ისევ გიგისა ცაგარეიშვილის ქალს დაუწყო თვალების უუქუნი.

ზეპირად იცოდა რა-ღა-რა ჰქონდა მზითვეში ფეხუცა ვარდოფინას. ისიც იცოდა, შინ გაუთხოვრად ჩაბერებულ ქალი — ეხლა დიდ არჩევანში ვერ შევიდოდა.

მხოლოდ ეს იყო, საგარეო ტანისამოსი არა ჰქონდა დახუნდარას. ჩონა-ახლონი თუ არა, ერთი უბრალო შარვალ-ხალათი მაინც უნდა შეეკერა, რომ ქალის გასაშინჯად წასულიყო.

მაგრამ საიდან... როგორ!

ცა თუ გაიხსნებოდა და ერთი ათი თუმანი იქიდან ჩამოუვარდებოდა, თორემ დახუნდარას ხელის მოსანაცვლებელი შინ არაფერი მოეძებნებოდა.

ამ გასაჭირში იყო, როდესაც ზემოციხეში ბერძნის კირისუფლები ჩამოვიდნენ. დახუნდარამ დაკარგული საფლავე ვერ იპოვნა და ის პატიოსანი ხალხი ცარიელ კოლხონებზე ატირა და აქეთინა. მერე მათი ნაჩუქარი თორმეტი თუმანი ჯიბეში ჩაიდო და ხონისკენ გაფრინდა.

ხონში ცნობილმა თერმამ და ხარაზმა, ძმებმა სოსელიებმა მართლა სიძე-ბიჭვით გამოაწყვეს დახუნდარა. კემუხტის წულა-მესტები, ყარამანდული შარვალი, ხათიანი დარაიას ხალათი, ჯერ მარტო მისი დილები რად ღირდა, თეთრი აბრეშუმის ყაბთით გამოსკვნილი და მძივებით ჩაქიკიკებული გვერდზე შესაკრავ საყელოზე...

წაბლისფერი ბოზოხი (კრაველისა არ იყო, მაგრამ მტერს მაინც მოუკლავდა გულს!) დარდიმანდულად კეფავე მოიგდო და პირველსავე დილიდან გამოჰყვა. გამონჩდა ბონდი, ერემოს დუქანი. შეყვითლებული ცაცხვები სასოფლოზე. ცოტაც და კაკლის ტოტებში წითლად გამოანათეს ბარნაბა საგანელიძის სახლის კრამიტებმა.

დახუნდარას გაუხარდა, რომ ეს დუქანი, ეს ცაცხვები და ეს კრამიტები, როგორც ყოველთვის, ეხლაც პირველნი გამოჩნდნენ შორიდან. იმათ რომ ხედავდა, ქვეყანა უცვლელი ეჩვენებოდა.

დუქანთან ჩამოხტა, და როგორც უყვარდა, დახლებე ერთი ჩარეკა ღვინო მოითხოვა.

ნელნელა წრუპავდა დადგინებულ კრახუნას და სოფელს გასცქეროდა. დილიდანვე არჩევანში იყო და ვერ გადაწყვიტა, რომელი მხრიდან შესულიყო ზემოციხეში: თეთრი-მიწის ორლობებს გაჰყოლოდა, თუ ქვემოდ, ბორანზე გასულიყო და პირველად ცაცხვისუბნელებს გამოცხადებოდა.

თეთრი-მიწა უფრო მჭიდროდ იყო დასახლებული. ვარდოფინაც ამ უბანში ცხოვრობდა, მაგრამ ბევრი ფიქრისა და რჩევის შემდეგ დახუნდარამ მაინც ცაცხვისუბანი ამჯობინა. ცაცხვისუბნელები შეძლებული ხალხი იყო. აქ თვითეულ ეზოში ერთი, ან ორი ძალღლი ჰყვოდა. მათი ყფა ქვეყანას აყრუებდა, როცა იმ უბანში უცხო ვინმე გამოჩნდებოდა.

დღეს სწორედ ამ ქოფაკების იმედი ჰქონდა დახუნდარას. მეფურ შეხვედრას მომიწყობნენო, ფიქრობდა დიდების მოყვარული მესაფლავე: — ვერ მიცნობენ, ასე, გამობარკულს რომ დამინახავენ! ყფას ასტეხენ და დიდსა და პატარას გარეთ გამოშლიან. ჩემი მოსვლის ამბავს მთელი სოფელი შეიტყობსო...

ოცნებაში წასული სასიძო თითქოს ცხადად ხედავდა, როგორ მოაწყდებოდნენ ქალები-დობეებს. ავერ ერთმა ხელი მოიჩრდილა: უცქირა... უცქირა... მერე ერთბაშად შეჭკივლა:

— მომკალი, ეს თუ ჩვენი დახუნდარა არ არის! დედა, რაგა დამშვენებულა და გადიდაცებულა.

— სუ, ბოზო! — წასჩურჩულა მეორემ: — რომელი დახუნდარა, რას ამბობ? ვერ ხედავ, ნუფის შვილს ჰგავს ის კაცი!

— შენ დაგიდგა თვალი, აბა ვისია ეს სიარული, ეს ბეჭები?

— არ გადამრიო, გოგო, მგონი მართლა ის არის. ის შეჩვენებულნი შეხედე, თეთრი ფერი როგორ უხდება სახეზე!

— რატომ არ მოუხდება ვითომ! კოჭლია თუ ბრუცინი? დააქვევს იმ საწყალ გოგისას, იმდენ მზითვეს მოსთხოვს ეხლა...

— მოსთხოვს და უნდა მისცეს, ურის ვალში რომ ჩადგეს! აბა, ეხლა ამისთანა სიძეს კაცი ხელიდან გაუშვებში?

ამ ფიქრებით დამთვრალმა დახუნდარამ ნაბიჯს აუჩქარა. მაგრამ... კოვზი ნაცარში ჩაუვარდა. ვერ უშვლა ახალმა ტანისამოსმა. ძაღლებმა მაშინვე იცნეს ქელებ-ქელებ ნათრევი მესაფლავე და მთელი ქუჩა ისე გაატარეს, ერთიც არ შეუყვანიათ.

მხოლოდ ბარნაბა საგანელიძის ქოფაკები გამოცვივდნენ ეზოდან. ერთი მაშინვე ცივად გაბრუნდა უკან, მეორემ კი ლაქუცი დაუწყო... ჯერ ფეხებში დაუგორდა, მერე ხედ შეახტა და გაქათათებულ წალათზე თავისი თათები აღბეჭდა...

— შენ მიაკვდი შენს პატრონს, რამ გადაგაჩვია ყფას! — იყვირა იმედგაცრუებულმა დახუნდარამ და ალერსიან ცხოველს ფეხი გაჭკრა.

— ძაღლთან რა ჭინდა, შე ვიროს ვერ ხედავ, გეფერება! — შესძახა ქვევიდან მომავალმა ბარნაბამ.

ამ შეძახებამ დახუნდარას მთლად მოუთავა ხელი, და ეხლა ისე საწყალად, გაუბედავად განაგრძო გზა, თითქოს ეს დიდებული ყარამანდული შარვალი და კემუხტის წულა-მესტები ერთბაშად განადგეს და ისევ ძველი კონკები მიუგდესო.

ილუსტრაცია დონისა.

*) ნაწყვეტი რომანიდან „იმერეთი“.

ნახ. ი. გორდელაძისა

ქონდუპტორი—კაცო, ტრამვანს სამმართველოში ხაზის გაკეთება უნდა მეცნობები—
ნა, ამ ოხერმა ავტომატმა კი ორშაუროიანი ჩამიყლაპა.
მომალბამ—აღბათ გიცნოთ და თქვენ მოგბაძათ ორშაუროიანების „ყლაპვაში“.

სანდრო შანშიაშვილს*)

რა ბედნიერი კაცი ხარ,
შენს ზემს თითონ ესწრები,
ცოლით და შვილიშვილებით
ტკბილად ატარე ეს წლები.
თუმცა ბოლო დრბს რატომღაც
შეჩერდი, ვაგვიოჩანდი,
ჩვენ კი ვვხურს, იხე მოხინდე,
როგორც აქამდე მოხინდი,
რომ შენი მოღვაწეობა
არ დაათავა „გოჩათი“.
ნამდვილი შემოქმედისთვის
რა არის წელი საზოცი?
განა ცხოვრების ხომდღერებს
ახე ადვილად ამოცილი?
შეშინებული ხომ არ ხარ,
ხომ არ ხარ გამოსალოცი?
როცა შენს ამაგ ვაგვიცან,
მართალი ვითხრა, ვაგვიცდი
და გადავწყვიტე: ჩემს კალამს,
მოდო სანდროზე გამოვციდი.
ვის შეუძლია ახსენოს
შენი სახელი უშვერად?
შენი კალამის ნაყოფმა
თეატრს რამდენჯერ უშველა.
შენს გარდა დრამატურებმა
თეატრმა ბევრი იშვილა,
ზოგ იმთავანში მოხტუყვდა,
თავში ხელეგი იშინა,
და, ბოლოს, ხელი საშველად
მანც შენ გამოგიშვირა!
მაყურებლებს და ჩვენს შორის
გადევი ხიდი ბოვირი,
შენ ჩვენთან ერთად იბრძოდი,
როგორც ვეფხვი და ლომგმირი,
ხუყველას მუხლი მოპკვეთე,
ვინც მტრულად იწყო ბოვინი.
ცოლი არ გუავდა თეატრში,
თორემ აქ გქონდა ლოგანი.
დღეს ჩვენი წატვრა ეს არის
ათახი წელი იცოცხლო,
რომ შენებურად ხანდახან
ბიება გამოგვიცოცო.

მე. ავსანიძე

*) წაკითხულია 25 ოქტომბერს რუსთაველის სახ. თეატრში ს. შანშიაშვილის იუბილეზე.

გალაუჭრელი სანაკლეო

მეზობელი ამიხიდა:
— რას ჩასციებიხარ მაგ უმარილო ყველს, გინდა ბრუცე-
ლოზით გაბედნიერდე? ყველი, ხომ იცი, თბილი რძისგან მზადდება,
ბაქტერიები არ იხოცება და მარილი კარგად თუ არ გაუჯდა, ბრუ-
ცელოზი ხელში გიჭირავს..
მე ვამტიციებდი, რომ ბრუცელოზი მხოლოდ რძის, ან ხორცის
საშუალებით გადადის.
და ვინაიდან ეს დავა ბაზარზე აგვიტყდა, გადავწყვიტეთ გლე-
ხებისთვის მიგვემართა, იმათთვის, ვინც თითონ ამზადებს ყველს და
უშუალო კავშირი აქვთ რძესთან და ხორცთან.
ყველის გამყიდველს მივადექით.
— მაგ ყველს ადუღებული რძისგან ამზადებთ, თუ აუდუღარი-
საგან?— ვკითხე ყველის გამყიდველს.
— საანგლოთ მოგიცილიათ? აბა, ჩაიარეთ, ბიძია, ჩამოსული ხომ
არ გგონივარ?
ნაბდის ქუდმა და ჩაცმულობამ მოგვატყუა—თბილისელი „კოლ-
მეურნე“ გამოდგა.
— რაღა სპეკულანტს მივადექით? ხორცის გამყიდველებთან
წავიდეთ,— ვუთხარი მეზობელს და ყასბებს ჩავუარეთ.
ყველაზე სქელ ყასაბს გვერდით ფარაჯა-ნაბდისქუდიანი გლეხი
ამოსდგომოდა. ეტყობოდა ხორცის პატრონი იყო.
— აი, პატროსანი კაცი,— ვუხუხუხე მეზობელს,— ამასთან ლაპა-
რაკიც კი სახარბილოა... ძმობილო, ეს ძროხა თქვენია?
— ჩემია,— თქვა მან, ღრმად გაილიმა და ჩემს მეზობელს ხელი
გაუწოდა.
— მიხა, შენა? ყასბობა დაიწყე, ბიჭო, ხარაზმა?
— არა, ყასაბს ვეხმარები.
— ხორცს უჭრი?
— არა, კაცო, ხორცის დაჭრა რომ შემეძლოს ყასაბი ვიქნებო-
დი, ადგილს ვიყიდდი და ჩემს ბედს ძალლი არ დაყუფდა...
— მაშ რაში ეხმარები ყასბებს?

— ეგენი კოლმეურნეობის ცნობას შოულობენ, მე ვითომ გლეხი
ვარ, ვითომ ძროხა დავკალი და უნდა გამიყიდონ... ძნელი გასაგებია
დღეს ათ თუმანს მაძლევენ. მეც ვდგევიარ და ჰაერსა ვყლაპავ, რა
მენაღვლება...
ისევ მერძევეებთან მისვლა ვარჩიეთ.
— დღესი რამდენს იწველის თქვენი ძროხა?
— მაწონი გუნებაეთ?
— არა, ჩვენ ვვინდა გავიგოთ თქვენი ძროხა რამდენს იწვე-
ლის...
— მე ძროხა არა მყავს.
— მაშ ამდენი რძე და მაწონი ვინ მოგცა?
— ძროხის პატრონმა. მე მხოლოდ ვყიდი, ლიტრაზე ერთი
მანეთი მრჩება.
ბრუცელოზის საკითხი სულ გადაგვაქიწყდა. ჩვენმა ცნობისმო-
ყვარებებამ ახლა კოლმეურნის აღმოჩენისკენ აილო გვიბი.
— მოდი, იმ ჩემ ნაცნობ ქვე-ყასაბს ვკითხოთ, აქ კოლმეურნე
რომელია, ის გვაჩვენებს.
— ამ დროს კოლმეურნეს აქ რაღა უნდა!— გაიკვირვა ქვე-ყა-
საბმა.
— შემოდგომით არ ჩამოდიან?
— არა, კაცო, დილას უნდა გამოხვიდეთ, შვიდ საათზე, ბაზა-
რი რომ იღება. მერე, იმათგან ყველაფერს ეს ჩვენი ძმები ყიდულო-
ბენ, ბაზრის ბიჭები... პურის ფული რჩებათ, რა წინან.
ბრუცელოზის გაჩენის მიზეზი იმ საათად ვერ გამოვარკვიეთ,
მაგრამ ამ ამბის მოყოლით, მგონი, ბაზრების სამმართველო დაგვი-
ნტერესეთ. უეჭველად გვეკითხავენ: ეგ რომელი ბაზარი იყო. მაგ-
რამ თავს ტყუილად ნუ მოიკატუნებენ. არც ჩვენა ვართ ჩამოსულე-
ბი. კარგად ვიცით, რომ იმათ ჩვენზე უკეთესად უნდა იცოდნენ,
რომელ ბაზარზე უფრო მეტია ქვე-ყასაბი და ქვე-მერძე-მეყველე.

48-245

საქართველოს
საბჭოთაო
საზოგადოებრივი
საინჟინერო-საგრაფიკო
საინსტიტუტი

ატომ-იშკილი

ამერიკის შეერთებული შტატები ფორმალურად გაჰყვირიან ატომური იარაღის ხმარებიდან ამოღების შესახებ, ნამდვილად კი იბრძვიან ამ იარაღის სრულყოფისათვის.

გაზეთებიდან

ნახ. ა. კანდელაკისა

—აგრე, სერ, უნდა გაუმჯობესდეს, თორემ ახლა რამდენიმე ათასი კაცის მეტის მოკვლა არ შეუძლია და განა ღირს ხმარებიდან ამოხალბებად?

საკრედიტო კოლეგია: ი. გრიშაშვილი, კარლო კალაძე, უჩა ჯაფარიძე, ს. ფაშალიშვილი, გრ. აბაშიძე (პ/პგ. რედაქტორი)

თბილისი. სატირიკო-იუმორისტული ჟურნალი „ნიანგი“. რედაქციის მისამართი: ლენინის ქ. № 28. ტელ. 8-10-49

ბელმოწ. დასახ. 1948 წ. 9/XI. ტექსტი აწეობილია ლ. პ. ბერაძის სახ. პოლიგრაფკომბინატ „კომუნისტის“ სტამბაში, შგ. № 1493. ლენინის ქ. № 28. დაბეჭდილია სტამბა „ხარია ვოსტოკას“ ოფსეტმანქანაზე. შგ. № 1929. თბილისი, რუსთაველის გამზ. № 42. გარკ. № 115, ტირ. 7600 უფ. 15882.